basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

MEI/JUNIE 2026

LIMPOPO

PUNTE: 40

TYD: 1½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 13 bladsye.

Kopiereg voorbehou

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. MOENIE probeer om die hele vraestel te lees nie. Raadpleeg die INHOUDSOPGAWE op die volgende bladsy en merk die vraagnommer oor die teks wat jy hierdie jaar bestudeer het. Lees hierdie vraag aandagtig deur voor jy dit beantwoord.

2. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings:

AFDELING A:	Drama	(40)
AFDELING B:	Kortverhale	(40)

3. Beantwoord die vrae in EEN van die afdelings:

   AFDELING A: DRAMA
   Beantwoord die vrae oor die drama *(Perdekrag)* wat jy bestudeer het.

   OF

   AFDELING B: KORTVERHALE
   Beantwoord die vrae oor TWEE kortverhale wat jy bestudeer het.

4. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling noukeurig.

5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

6. Laat 'n reël oop na elke antwoord.

7. Voorgestelde tydsindeling:

   AFDELING A: 90 minute

   OF

   AFDELING B: 90 minute

8. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

Kies SLEGS die afdeling wat jy bestudeer het.

AFDELING A: DRAMA **Beantwoord slegs die EEN vraag.**		
VRAAGNOMMER	**PUNTE**	**BLADSYNOMMER**
1. *Perdekrag*	40	4
OF		
AFDELING B: KORTVERHALE **Beantwoord AL TWEE kortverhale.**		
2. "Die towersak"	20	9
EN		
"Die stem van 'n kind"	20	11

AFDELING A: DRAMA

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

VRAAG 1: *PERDEKRAG* – Cecilia du Toit

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS A

WILMA:	Die magistraat het gevoel dat jy net nog nooit 'n kans gekry het nie –	
LUCKY:	– en nou dink julle as ek hier rondhang, gaan ek "insig kry in my probleem"? Fat bleddie chance!	
WILMA:	Die idee is vir jou om te leer. Hierdie perde kan jy nie boelie nie. Hulle sien dwarsdeur jou.	5
LUCKY:	*(Desperaat.)* Wat de hel wil jy hê moet ek doen?	
WILMA:	Jy kan begin deur die perde se vertroue te wen.	
LUCKY:	Ag, spaar my dit! *(Hy beduie na Kaizer.)* Moet ek hom agter sy oor kielie dat sy been soos 'n brakkie s'n skop-skop? *(Hy lag vir sy eie grap.)*	
WILMA:	Lyk dit vir jou of Kaizer jou vertrou? Hm? Of Tinkerbelle? (*Lucky aarsel.)* Toe, sê my? Volg hulle jou net omdat jy vra? Lig hulle 'n poot sodat jy –	10
LUCKY:	*(Gil uit frustrasie.)* Dêmmit! Hoe moet ek – ? Jy het grootgeword met die goed.	

1.1 "Die magistraat het gevoel dat jy net nog nooit 'n kans gekry het nie –" (Reël 1)

1.1.1 Wat was die straf wat die magistraat vir Lucky gegee het? (1)

1.1.2 Waar moes Lucky hierdie straf uitdien? (1)

1.1.3 Waarom het Lucky nie met troeteldiere "grootgeword" nie? (1)

1.1.4 Lucky het vir Lady Jane geskrik en weggehardloop.

Wat het Wilma gedoen nadat Lucky weggehardloop het? (1)

1.2 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.2) en die letter (A–D) neer.

"Hulle sien dwarsdeur jou." (Reël 4 en 5)

Met hierdie woorde bedoel Wilma dat perde ...

A baie goed kan sien.
B weet wanneer mense siek is.
C hulle nie aan mense steur nie.
D kan aanvoel of mense goed of sleg is. (1)

1.3 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Die eienaar van die perdeplaas wou hê dat Lucky en Binki haar <u>mevrou Botes</u> noem. (1)

1.4 Lucky se woorde sê vir ons hoe Lucky voel.

Kies die emosie uit KOLOM B wat by Lucky se woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (1.4.1 tot 1.4.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.4.1	"… ryk rotte gee meer om vir diere ..."	A	Lucky was ongeduldig met Lady Jane.
1.4.2	"Sy het net haar eie two-by-two's."	B	Lucky het van sokker gehou.
1.4.3	"Maar hoe de hel gaan ek jou impress?"	C	Lucky het gespot oor sy ma wat werk toe loop.
1.4.4	"Lig jou bleddie poot!"	D	Lucky was kwaad omdat hy arm was.
		E	Lucky het gevoel dat Wilma hom nie vertrou nie.

(4 x 1) (4)

1.5 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die drama gebeur.

- Wilma het vir Lucky vertel van die kinders wat by haar kom perdry.
- Wilma het Lucky se selfoon gevat en in haar sak gesit.
- Wilma het vir die prokureur gesê dat Lucky by die grootpad vir haar wag.
- Wilma het vir Lucky gewys wat hy moes doen. (4)

1.6 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.6.1 en 1.6.2) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie drama is dat perde mense kan help om (1.6.1) (gesond/ryk) te word. Een van die lesse wat 'n mens uit die drama kan leer, is dat jy (1.6.2) (met ander mense moet raas oor verkeerde dinge/die beste van jou eie omstandighede moet maak). (2)

1.7 Waarom kan ons sê dat Wilma nie moed opgegee het met Lucky nie, al het hy verkeerd opgetree? (1)

1.8 Waarom was dit verkeerd van Lucky om Binki se kontaklys te verander? (1)

1.9 Hoe sou jy gevoel het as jy Lucky was en jy op die perdeplaas moes gaan werk? (1)

1.10 "Dêmmit! Hoe moet ek – ?" (Reël 12)

Waarom laat die skrywer vir Lucky die woord "Dêmmit!" gebruik? (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS B

BINKI: Nee, my ma het gesê sy is te –
LUCKY: – sy's te besig om weer 'n hond te hê. Jip, natuurlik.
BINKI: *(Skud haar kop hartseer.)* Ja, maar sy is regtig –
LUCKY: Aag, dis oukei. Jy het mos nou al hierdie perde. *(Lucky maak lawwe galopbewegings om die oomblik op te vrolik. Binki lag vir hom. Sy hou haar hand uit vir haar foon. Lucky spring weg van haar en begin weer te tik.)* Nee, wag, ek sit net 'n nuwe naam in.
BINKI: Jy het dan al joune ingetik.
LUCKY: Ja, maar hierdie een is nou my ander naam. "Extra Lucky". En my naam is eerste by jou contacts. En die nommer is 7-7-7.
BINKI: *(Lag, maar probeer haar foon by hom gryp.)* Nee, man, gee my foon! *(Hulle stoei speels om besit van die foon. Lucky bly voor Binki wegdans. Binki gryp in die lug rond. Die spel word al wilder ...)*

1.11 Wat was Binki se hondjie se naam? (1)

1.12 Noem TWEE dinge wat tydens die brand gebeur het wat Binki hartseer gemaak het. (2)

1.13 VOLTOOI die volgende sinne deur elke keer EEN woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommers (1.13.1 tot 1.13.4) en die antwoord neer.

elf; naweke; Sabrina; onderwyser; twaalf; Grace; besigheidsvrou; vakansies

1.13.1 Binki het haar ma ... genoem. (1)

1.13.2 Binki se ma was baie besig, want sy was 'n ... (1)

1.13.3 Binki se ma het haar soms ... kom haal om by haar te gaan kuier. (1)

1.13.4 Binki het graad ... deur korrespondensie gedoen. (1)

1.14 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommer (1.14) en die antwoord neer.

"Jip, **natuurlik**." (Reël 2)

Dit is 'n voorbeeld van (sarkasme/'n vergelyking). (1)

1.15 Die dinge wat mense doen, het gevolge.

Kies die gevolg uit KOLOM B wat by die inligting in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (1.15.1 tot 1.15.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.15.1	Binki wou nie met vreemde mense praat nie.	A	Binki het Lucky probeer waarsku dat Wilma agter hom staan.
1.15.2	Binki het haar lewe gewaag om haar hondjie te red.	B	Binki se ma het die foon in haar oor neergesit.
1.15.3	Binki wou weet waarom haar ma haar weer nie wou kom haal nie.	C	Binki het op haar eie klein takies op die perdeplaas gedoen.
1.15.4	Die perde en mense by die perdeplaas was genoeg vir Binki.	D	Binki het besluit sy het haar ma nie nodig nie.
		E	Lucky het gedink dat Binki hom sou haat as sy weet wat hy aan diere gedoen het.

(4 x 1) (4)

1.16 Net soos Lucky, is Binki ook gestraf deur by die perdeplaas te werk.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

1.17 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.17) en die letter (A–D) neer.

Die woorde "*(Skud haar kop hartseer.)*" in reël 3 is skuinsgedruk en tussen hakies, want dit ...

A beklemtoon dat Binki ongelukkig is.
B wys wat die karakter op daardie oomblik doen.
C wys vir die gehoor dat hulle hartseer moet wees.
D maak die gesprek tussen die karakters interessant. (1)

1.18 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.18.1 en 1.18.2) en die antwoord neer.

Aan die begin van die drama (1.18.1) (het Binki graag die perde gelei/was Binki bang vir die perde). Aan die einde van die drama was Binki (1.18.2) (tevrede/ongelukkig) om saam met die perde op die plaas te bly. (2)

1.19 Waarom was dit goed vir Wilma dat Binki op die perdeplaas gewerk het? (1)

1.20 Hoe het Lucky se straf hom positief verander? (1)

1.21 Lucky het Binki van die begin af geterg.

1.21.1 Wat sou jy anders as Lucky gedoen het? (1)

1.21.2 Waarom sê jy so? (1)

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: KORTVERHALE

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

VRAAG 2: *BLADSAK* – Lucas Malan

Beantwoord die vrae oor AL TWEE verhale.

VERHAAL A: "DIE TOWERSAK" – Corlia Fourie
EN
VERHAAL B: "DIE STEM VAN 'N KIND" – Pieter Pieterse

VERHAAL A: "DIE TOWERSAK" – Corlia Fourie

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS C

" 'n Mooi meisie soos jy het 'n man nodig om haar te beskerm," sê hy.
Sy lag net, maar is nogal bly oor die geselskap, want soms sien sy dae lank niemand nie.
Saam-saam volg hulle bokke se spore, sien 'n jangroentjie en 'n rooi-en-swart vink oor die vaal vlaktes flits, sing saam met die sonbesies en ruik die soet geur van die bossies in die vroeë oggendlug.
Hulle sê dit nie, maar die wind fluister in hul albei se ore dat hulle lief is vir mekaar.
Een aand toe hulle honger langs die vuurtjie sit, steek die meisie haar hand in die sakkie en haal bokvleis daaruit. Hulle maak dit gaar en gaan slaap met vol mae.
Op 'n dag val krygsmanne hulle aan.

2.1 " 'n Mooi meisie soos jy het 'n man nodig om haar te beskerm,' sê hy." (Reël 1)

2.1.1 Wie praat hier met die meisie? (1)

2.1.2 Waar is hulle? (1)

2.1.3 Waarom is die meisie nie by haar huis nie? (1)

2.1.4 Wat het gebeur nadat die krygsmanne hulle aangeval het? (1)

2.2 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.2) en die letter (A–D) neer.

"... oor die vaal vlaktes flits ..." (Reël 4 en 5)

Dit beteken dat ...

A daar weerlig was.
B daar baie voëls was.
C hulle 'n skerp lig gesien het.
D die voëls vinnig beweeg het. (1)

2.3 Die karakters se woorde sê vir ons hoe die karakters voel.

Kies die emosie uit KOLOM B wat by die karakter se woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.3.1 tot 2.3.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.3.1	"My kind, jy is nie 'n seun nie."	A	Die jong man was ongelukkig omdat die meisie na haar ma geluister het.
2.3.2	"... as sy groot is, mag sy loop waar sy wil."	B	Die meisie was tevrede, want sy het iets gehad wat sy beter as ander kon doen.
2.3.3	"... as jy my liefgehad het, sou jy dit vir my gewys het."	C	Die pa was trots omdat sy dogter dapper was.
2.3.4	"Jy weet nie alles van my af nie."	D	Die muti-vrou was dankbaar vir die ma se hulp.
		E	Die ma was bekommerd oor haar dogter.

(4 x 1) (4)

2.4 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Die jong man het verdwyn en hulle het mekaar <u>nooit weer gesien nie</u>. (1)

2.5 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Die meisie is vrygelaat sodat sy kon aanhou loop en stories uitdink.
- Die meisie het die sakkie op die grond uitgeskud.
- Die ma het die velsak vir die meisie gegee.
- Die sakkie het vir stories gevra. (4)

2.6 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.6.1 en 2.6.2) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie kortverhaal is (2.6.1) (moedeloosheid/keuses). Een van die lesse wat 'n mens uit die verhaal kan leer, is dat kinders (2.6.2) (na hulle ouers se raad moet luister/hulle nie aan hulle ouers se raad moet steur nie). (2)

2.7 Waarom was dit goed dat die meisie besluit het om die leë sakkie saam met haar te vat? (1)

2.8 Waarom was dit verkeerd dat die jong man die meisie gedwing het om in die sakkie te kyk? (1)

2.9 Hoe sou jy gevoel het as jy die meisie was en die jong man het na jou toe teruggekom? (1)

2.10 "Sy lag net, ..." (Reël 2)

Wat is die skrywer se bedoeling met hierdie woorde? (1)

EN

VERHAAL B: "DIE STEM VAN 'N KIND" – Pieter Pieterse

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS D

... Óór die groot waters en óór die groot vleie waar donker hompe olifante in die moerasgras wei. Óór die drywende papiruseilande waar die bruin langtoonvoël haar nes het, óór die oewerbos waar die bosbokooi en haar lammetjie fyntjies deur die ruigtes trap en tot teen die verste heuwels wat die vallei omvou.
Dit is die stem van 'n kind.
Vir hoe lank sal dit nog so kan wees? wonder die seun wat in die groot oopte op die wal van die rivier staan waar daar nie takke en biesies of riete is wat sy stem kan keer nie. Terwyl hy wag dat die klank van sy roep gaan lê, trap sy kaal voete 'n deuntjie op die klam grond uit. Sy setsiba, die lendevelletjie wat hy om sy heupe dra, wieg saam met die roering van die liedjie wat daar in sy voete en in sy lyf is.

2.11 VOLTOOI die volgende sinne deur elke keer EEN woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommers (2.11.1 tot 2.11.4) en die antwoord neer.

briewe; myne; Zambezi; boodskappe; Kubu; rivier; lande; olifante

2.11.1 Die verhaal speel in ... af. (1)

2.11.2 Mohlapi het op die ... gaan werk. (1)

2.11.3 Molaeledi het die ... oor die rivier geroep. (1)

2.11.4 Hy het gewonder of mense in ander ... ook sy stem kon hoor. (1)

2.12 "Vir hoe lank sal dit nog so kan wees?" (Reël 6)

Waarom was die seun bekommerd? (1)

2.13 Noem TWEE dinge waarmee die kraal se mense besig was terwyl hulle gewag het om die kind se stem te hoor. (2)

2.14 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommer (2.14) en die antwoord neer.

"Terwyl hy wag dat **die klank van sy roep gaan lê**, ..." (Reël 8)

Dit is 'n voorbeeld van (personifikasie/'n metafoor). (1)

2.15 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.15) en die letter (A–D) neer.

"... trap sy kaal voete 'n deuntjie op die klam grond uit." (Reël 8 en 9)

Dit beteken dat die seun ... het.

A gegly
B gedraf
C gedans
D gehardloop (1)

2.16 Dit was 'n grootmens wat die boodskappe geroep het.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

2.17 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.17.1 en 2.17.2) en die antwoord neer.

Aan die begin van die verhaal het Molaeledi geglo dat Morobula se plan met die boot (2.17.1) (nie sou slaag nie/suksesvol sou wees). Toe Molaeledi begin grootword, wou hy (2.17.2) (op sy eie weggaan/saam met Morobula op sy boot weggaan). (2)

2.18 Die dinge wat mense doen, het gevolge.

Kies die gevolg uit KOLOM B wat by die inligting in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.18.1 tot 2.18.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.18.1	Hulle het al voorheen slegte nuus ontvang.	A	Die kinders het pak slae gekry.
2.18.2	Morobula kon lees en skryf.	B	Molaeledi het soos 'n grootmens begin optree.
2.18.3	Die hoofkarakter is nie meer 'n kind nie.	C	Die ou vrouens was bang om negatiewe nuus te ontvang.
2.18.4	Die kinders het die ou man oor sy boot gespot.	D	Die kinders het die diere aangejaag.
		E	Die ou man moes met die boodskappe help.

(4 x 1) (4)

2.19 Waarom was dit goed dat nét Morobula geweet het wat in die briewe staan? (1)

2.20 Waarom kan ons sê dat die storie negatief vir Molaeledi geëindig het? (1)

2.21 Molaeledi het kwaad geword en die kinders op 'n verkeerde manier gestraf.

2.21.1 Wat sou jy in hierdie situasie anders as Molaeledi gedoen het? (1)

2.21.2 Waarom sê jy so? (1)

TOTAAL AFDELING B: 40
GROOTTOTAAL: 40

Kopiereg voorbehou